

Rapport

Datum: 28 februari 2000
Rapportnummer: 2000/075

Klacht

Op 20 mei 1999 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer W. te Roden, met een klacht over een gedraging van de Dienst omroepbijdragen te 's-Gravenhage.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld.

Op grond van de door verzoeker verstrekte gegevens werd de klacht als volgt geformuleerd:

Verzoeker klaagt er over dat de Dienst omroepbijdragen:

1. hem, in reactie op zijn mededeling dat hij sinds maart 1964 zowel de omroepbijdrage A (voor televisie en radio) als de omroepbijdrage B (voor radio) heeft betaald, in een brief van 16 februari 1998 heeft laten weten dat slechts de teveel betaalde omroepbijdrage over de vijf verstreken jaren zal worden gerestitueerd;
2. hem nog geen (nader) uitsluitel heeft gegeven over zijn verzoek van 5 maart 1998 om hem de teveel betaalde omroepbijdrage over de afgelopen twintig jaar terug te betalen, hoewel hem op 12 februari 1999 werd medegedeeld dat hij schriftelijk bericht zou krijgen nadat een extern juridisch adviseur was geraadpleegd en hem telefonisch was toegezegd dat hij uiterlijk op 1 mei 1999 een reactie tegemoet kon zien.

Achtergrond

1. Mediawet (Wet van 21 april 1987, Stb. 249; zoals deze gold tot 1 januari 2000)

Artikel 113, eerste lid:

"Een geregistreeerde houder wordt geacht houder te zijn en ten minste zoveel ontvanginrichtingen aanwezig te hebben als te zijnen name zijn geregistreeerd, totdat hij al zijn ontvanginrichtingen onderscheidenlijk een te zijnen name geregistreeerde ontvanginrichting afschaft en daarvan melding heeft gedaan aan de Dienst omroepbijdragen."

Artikel 114, eerste, tweede en vierde lid:

"1. Voor het aanwezig hebben van een of meer ontvanginrichtingen in de ruimte welke de houder of het gezin waarvan hij deel uitmaakt tot woning dienen, nevenwoningen

daaronder inbegrepen, is éénmaal de omroepbijdrage A verschuldigd.

2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid is éénmaal de omroepbijdrage B verschuldigd indien in de daar bedoelde ruimten uitsluitend radiotoestellen aanwezig zijn.

4. Onder gezin bedoeld in het eerste lid wordt verstaan:

a. echtgenoten of anderen die duurzaam samenwonen en een gemeenschappelijke huishouding voeren;

b. ouders met de bij hen inwonende eigen-, stief-, of pleegkinderen.

Artikel 115, eerste lid:

"Voor ontvanginrichtingen waarop het bepaalde in artikel 114 niet van toepassing is, is voor elk televisietoestel de omroepbijdrage A en voor elk radiotoestel de omroepbijdrage B verschuldigd met uitzondering van die radiotoestellen, welke tezamen met een televisietoestel in één vertrek of daarmee vergelijkbare ruimte aanwezig zijn."

II. Burgerlijk Wetboek

Boek 3, artikel 306:

"Indien de wet niet anders bepaalt, verjaart een rechtsvordering door verloop van twintig jaren."

Boek 3, artikel 309:

"Een rechtsvordering uit onverschuldigde betaling verjaart door verloop van vijf jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de schuldeiser zowel met het bestaan van zijn vordering als met de persoon van de ontvanger is bekend geworden en in ieder geval twintig jaren nadat de vordering is ontstaan."

Onderzoek

In het kader van het onderzoek werd de Dienst omroepbijdragen verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd de Dienst omroepbijdragen een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Verzoeker, de Minister van Financiën en de Dienst omroepbijdragen deelden mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Verzoeker schreef de Dienst omroepbijdragen in een brief van 15 november 1997 het volgende:

"...Onlangs is gebleken dat ik sinds maart 1964 zowel de omroepbijdrage A, registratienummer (...), als de omroepbijdrage B, registratienummer (...), betaal. Sinds maart 1964 ben ik in het bezit van een televisietoestel en een radiotoestel. De toestellen worden gebruikt in de privésfeer.

Sinds 1964 heb ik dus onverschuldigd de omroepbijdrage B betaald. Ik verzoek u de registratie voor B te laten vervallen en de onverschuldigde betalingen te storten op mijn girorekening (...)"

2. Bij brief van 16 februari 1998 antwoordde de Dienst omroepbijdragen als volgt:

"...De registratie van (verzoeker; N.o.) onder nummer (...) is beëindigd.

Ingevolge de geldende bepalingen kan slechts over de 5 verstreken jaren de omroepbijdrage worden terugbetaald.

Het teveel betaalde wordt zo spoedig mogelijk overgemaakt op rekening nummer (...).

De registratie onder nummer (...) op naam van (verzoeker; N.o.) blijft gehandhaafd..."

3. In een brief van 5 maart 1998 deelde verzoeker de Dienst omroepbijdragen onder meer het volgende mee:

"In antwoord op uw brief van 16 februari 1998, (...) bericht ik u dat ik met een terugbetaling over slechts vijf jaren niet accoord kan gaan.

Volgens het Burgerlijk Wetboek, Boek 3 Art. 305, verjaart een rechtsvordering door verloop van twintig jaren, tenzij de wet anders bepaalt."

4. Verzoeker liet de Nationale ombudsman bij brief van 18 januari 1999 weten dat de Dienst omroepbijdragen tot dan toe niet had gereageerd op zijn brief van 5 maart 1998. Naar aanleiding daarvan nam een medewerker van het Bureau Nationale ombudsman telefonisch contact op met de Dienst omroepbijdragen. Van de zijde van de Dienst

omroepbijdragen werd op 28 januari 1999 de toezegging gedaan dat verzoeker binnen veertien dagen bericht zou ontvangen (hoewel de zaak inhoudelijk nog verder moest worden uitgezocht en verzoeker nog geen volledig antwoord op zijn vraag kon worden gegeven). In verband met deze toezegging besloot de Nationale ombudsman zich vooralsnog verder afzijdig te houden van de kwestie.

5. In een brief van 12 februari 1999 deelde de Dienst omroepbijdragen verzoeker onder meer het volgende mee:

"Met het oog op de zorgvuldigheid hebben we besloten deze vraag aangaande het restitueren van betalingen die langer van 5 jaren geleden zijn, voor te leggen aan een extern juridisch adviseur.

Tot die tijd zal uw verzoek worden aangehouden. Zodra er meer duidelijkheid is ontvangt u van mij schriftelijk bericht."

B. Standpunt verzoeker

1. Het standpunt van verzoeker is in het kort weergegeven in de klachtformulering onder klacht.

2. In zijn verzoekschrift, gedateerd 19 mei 1999, deelde verzoeker het volgende mee:

"...Op 18 januari 1999 heb ik bij U een klacht ingediend over de Dienst omroepbijdragen. In uw brief van 5 februari 1999 (...) deelde U mede dat door uw interventie de Dienst omroepbijdragen binnen veertien dagen schriftelijk zou reageren.

Inderdaad ontving ik binnen veertien dagen een brief van deze dienst. (...)

Ik heb daarop de Dienst omroepbijdragen gebeld dat, wat ik ontvangen had wel een brief was, maar in mijn visie geen antwoord of reactie bevatte. En ook dat men sinds maart 1998 tijd genoeg had gehad om een extern juridisch adviseur te raadplegen.

Er is toen afgesproken dat ik uiterlijk 1 mei 1999 van hun een reactie zou ontvangen. Tot op heden heb ik echter niets meer gehoord of ontvangen..."

C. Standpunt Dienst omroepbijdragen

1. In reactie op de klacht van verzoeker deelde de Dienst omroepbijdragen het volgende mee:

"...(Verzoeker; N.o.) heeft sinds maart 1964 geregistreerd gestaan onder twee registratienummers, te weten als houder van een televisietoestel en als houder van een radiotoestel. Op zich hoeft uit deze omstandigheid niet te worden geconcludeerd dat de registratie als houder van een radiotoestel volgens de Mediawet niet nodig zou zijn. Het

komt meermalen voor dat iemand bij voorbeeld een praktijk aan huis heeft en de radio aanwezig is in het gedeelte van de woning dat niet valt onder het bereik van artikel 114 Mediawet, maar voor bedrijfsmatige doeleinden wordt aangewend.

Circa 25 jaar na dato meldt (verzoeker; N.o.) de Dienst omroepbijdragen dat de registratie voor omroepbijdrage B (radio) onterecht zou zijn en wordt de omroepbijdrage, betaald op het registratienummer (...), als onverschuldigde betaling(en) teruggevorderd.

Op een verzoek om restitutie van onverschuldigde betaling was tot 1 januari 1992 de Wet van 31 oktober 1924 van toepassing. Deze wet stelde de verjaring van rechtsvorderingen op de rijksoverheid op 5 jaar, waarbij de vordering die in de loop van een jaar ontstond, geacht moest te zijn ontstaan op 31 december van dat jaar.

Bij de invoering van het (nieuw) Burgerlijk Wetboek (BW) op 1 januari 1992 is de Wet van 31 oktober 1924 komen te vervallen. Het nieuw BW gaat uit van een onmiddellijke werking. Een uitzondering daarop is vervat in artikel 73a, tweede lid van de overgangswet (OW). Een onder het oude recht verstreken termijn blijft verstreken. Een tweede uitzondering is gegeven in artikel 73, eerste lid OW. Op grond van deze bepaling heeft het nieuwe recht een uitgestelde werking van een jaar indien de verjaringstermijn aanvangt voor 1 januari 1992.

Met toepassing van bovenstaande regels kan (verzoeker; N.o.) aanspraak maken op een maximale restitutie van omroepbijdrage B met terugwerkende kracht tot 1 januari 1988. Hierbij zal hij wel aannemelijk dienen te maken dat hij over die periode inderdaad steeds zowel omroepbijdrage A (televisie en radio) als omroepbijdrage B (radio) heeft voldaan en dat er geen feiten of omstandigheden aanwezig zijn geweest, waardoor de aparte registratie voor radio wel terecht was. Het bevreemdt mij wel dat hij zo lang geen actie heeft ondernomen en dat de registratie van de televisie van oudere datum is dan die van de radio. In de regel is het andersom.

Het tweede klachtonderdeel heeft betrekking op de termijn waarbinnen het verzoek kon worden behandeld. Op 12 februari 1999 is hem schriftelijk meegedeeld dat over zijn aanvraag voor zover het ging om restitutie van betalingen die langer dan 5 jaar geleden zijn geschied extern advies zou worden ingewonnen, te meer nu over dat aspect van artikel 3:309 BW vrijwel geen jurisprudentie bekend is.

Het inwinnen van informatie en het ontwikkelen van een bestendige gedragslijn op basis van artikel 3:309 BW heeft de nodige tijd in beslag genomen. Met het oog op het zorgvuldigheidsbeginsel leek me dit niettemin verantwoord.

Op 29 mei 1999 is opnieuw telefonisch contact geweest met (verzoeker; N.o.), waarin hij zijn beklag deed over het uitblijven van de beslissing. Hem is toen medegedeeld dat het nog enige tijd kon duren voordat uitsluitel kon worden gegeven over zijn (resterende)

vordering maar dat zijn verzoek in behandeling was. (Verzoeker; N.o.) is bericht in hoeverre de Dienst omroepbijdragen aan zijn verzoek om restitutie kan voldoen..."

2. Bij de reactie voegde de Dienst omroepbijdragen een kopie van een brief die verzoeker op 1 september 1999 was toegezonden. In de brief is onder meer het volgende vermeld:

"De onverschuldigde betalingen (betreffende de omroepbijdrage B) vanaf 1 januari 1988 kan aan u worden gerestitueerd, indien u aannemelijk maakt dat u vanaf 1 januari 1988 zowel de omroepbijdrage voor televisie en radio alsmede de omroepbijdrage voor radio heeft betaald. Te denken valt aan correspondentie en / of afschriften van giro- of bankrekeningen. Bovendien moet u aannemelijk maken dat er vanaf 1 januari 1988 geen feiten of omstandigheden zijn geweest waardoor de aparte registratie van de radio wel terecht was. Graag ontvang ik van u zo spoedig mogelijk afschriften van voornoemde stukken zodat het bedrag aan onverschuldigde betaling aan u kan worden gerestitueerd."

D. Reactie verzoeker

Naar aanleiding van de reactie van de Dienst omroepbijdragen liet verzoeker telefonisch weten dat hij zich erbij kon neerleggen dat hem de omroepbijdrage werd terugbetaald vanaf 1988. Verzoeker gaf echter aan dat hij het niet eens was met de voorwaarden die waren gesteld. Verzoeker was niet meer in het bezit van de betalingsbewijzen. Hij kon duplicaten van giroafschriften aanvragen bij de girodienst, maar die kostten vier gulden per stuk. Mede gezien het feit dat verzoeker niet meer wist welke afschriften precies de omroepbijdrage betroffen, achtte hij dit buiten alle proporties. Verzoeker gaf tevens aan dat hij sinds jaar en dag een huisgezin heeft en geen bedrijf. Verzoeker zag niet in hoe hij kon iets kon bewijzen dat er niet was geweest.

E. Reactie Dienst omroepbijdragen

In antwoord op nadere vragen die de Nationale ombudsman stelde deelde de Dienst omroepbijdragen onder meer het volgende mee:

"Indien een geregistreerde achteraf meldt geen ontvanginrichting aanwezig gehad te hebben kunnen wij (...) met een beroep op artikel 113 van de Mediawet het verzoek om restitutie afwijzen. Bij de toepassing van artikel 113 van de Mediawet kan in uitzonderingsgevallen uit het oogpunt van billijkheid het achteraf gedane verzoek tot het niet in rekening brengen van omroepbijdrage over een bepaalde termijn in overweging worden genomen. Van betrokkene wordt dan verlangd aannemelijk te maken dat hij geen radio of televisie aanwezig heeft gehad.(...)"

Het doel van deze navraag is gelegen in de behoefte de uitzonderingsregel ook in de toekomst als zodanig te kunnen blijven hanteren. Het zonder enige navraag (dat is wel het andere uiterste) toestaan van restitutieverzoeken zou er toe kunnen leiden dat een simpel beroep op bijzondere omstandigheden reeds toereikend is om voor de inwilliging ervan. Er

zou dan geen ruimte meer zijn een rechtmatigheidstoets te laten plaats vinden. Voor mijn organisatie dient dus, naast de bijzondere omstandigheden, ook komen vast te staan of in de gevraagde periode inderdaad (onverschuldigd) omroepbijdrage is betaald. Of de omroepbijdrage over die gehele periode steeds is voldaan kan niet slechts worden vastgesteld aan het eindbedrag van de vordering. Er kan sprake zijn van een tussentijdse afboeking wegens tijdelijk verblijf in het buitenland of van een periode van ambtshalve verzegeling of van verandering van het houderschap van radio naar televisie of andersom. Na de beëindiging van de onverschuldigde periode gaat er een nota uit voor het eventueel resterende bedrag en het nieuwe tijdvak. In de regel kunnen wij vijf jaar na dato niet meer nagaan of zich zo'n situatie heeft voorgedaan.

(...) De bedrijven worden apart van de particuliere houders geregistreerd. De registratie vindt echter plaats op basis van de gegevens die de houder verstrekt via het aangifteformulier. (Verzoeker; N.o.) heeft zowel de A als de B registratie op zijn naam staan. In principe wordt er vanuit gegaan dat de beide aangiften correct waren. Het is immers zeer wel mogelijk dat (verzoeker; N.o.) een van beide aangiften heeft gedaan ten behoeve van een niet tot zijn gezin inwonende persoon. In een eerdere zaak (rapportnummer 96/178) deelde u ons standpunt dat twee samenwonende broers geen gezin vormen in de zin van artikel 114 van de Mediawet. Inmiddels is uit navraag bij het GBA (Gemeentelijke basisadministratie; N.o.) gebleken dat zijn adres (...) te Roden met registratienummer (...) sinds 24 februari 1990 aldaar bekend is. Het inmiddels beëindigde registratienummer (...) had van 24 augustus 1965 tot en met 4 november 1997 het adres (...) te Nijmegen. Na het wijzigen van het adres van het laatstbedoelde registratienummer is de dubbele registratie bij betrokkene kennelijk pas opgevallen. Indien verzoeker hierover geen nadere informatie kan verstrekken zie ik geen basis om in te gaan op het verzoek tot restitutie.

(...) Over de periode 1992-1997 waren in onze administratie enkele gegevens aanwezig, die tezamen met de brief van betrokkene strikt genomen niet voldoende waren om te kunnen aannemen dat er onverschuldigd dubbel omroepbijdrage B was voldaan. In dit geval heeft betrokkene echter uit coulance overwegingen het voordeel van de twijfel gekregen. Gegevens van voor 1992 zijn in onze administratie, zoals gezegd, in de regel niet meer bekend. Zo ook in dit geval. Vandaar het verzoek van onze kant om nadere gegevens op te leveren.

(...) De reden waarom het inwinnen van informatie over de verjaringstermijn in geval van onverschuldigde betaling en het vaststellen van een daarbij aansluitende bestendige gedragslijn veel tijd in beslag heeft genomen, heb ik reeds kort weergegeven in (de reactie op de klacht; N.o.). Inhoudelijk gezien gaat het bij artikel 3:309 BW om een lastige materie. Met name de vraag in welke situaties moet worden gekozen voor de 5 dan wel de 20 jaarstermijn blijkt voor praktische problemen te zorgen. Ook de geldende overgangsartikelen zorgden voor de nodige hoofdbrekens. Complicerende factor hierbij was dat in de tussenliggende tijd ook de juridische status van het PTT/KPN concern, waar

de Dienst Omroepbijdragen deel van uitmaakte, is veranderd.

(...) Ten slotte het antwoord op de vraag hoe betrokkene aannemelijk kan maken dat hij ononderbroken omroepbijdrage heeft betaald. Dit kan onder meer gebeuren door afschriften van enkele betalingsbewijzen op te leveren of door delen van een boekhouding te tonen aan een controleur van mijn dienst of door een medebewoner een verklaring te laten afleggen dat betrokkene ononderbroken op een bepaald adres heeft gewoond."

F. Nadere reactie verzoeker

Naar aanleiding van de reactie van de Dienst omroepbijdragen liet verzoeker telefonisch onder meer weten dat een verblijf in het buitenland niet aan de orde is geweest. Verzoeker gaf aan altijd gemeenteambtenaar te zijn geweest. Hij werkte bij verschillende gemeentes, moest daarom in de periode vanaf 1964 acht maal verhuizen, maar heeft volgens eigen zeggen op al zijn adressen gewoon omroepbijdrage betaald. Verzoeker gaf verder aan dat het adres te Nijmegen hem bekend was, maar dat hij daar op de door de Dienst omroepbijdragen genoemde ingangsdatum (24 augustus 1965) niet woonachtig was. In maart 1964 was hij uit de gemeente vertrokken. Overigens liet verzoeker daarbij weten dat de genoemde ingangsdatum niets te maken kon hebben met het feit dat hij een televisietoestel had aangeschaft. Verzoeker had televisie sinds 1961. Verzoeker plaatste verder onder meer vraagtekens bij de opmerking van de Dienst omroepbijdragen dat hem uit coulance een bedrag was terugbetaald met terugwerkende kracht tot 1992. Volgens verzoeker is het niet gebruikelijk dat een ambtelijke dienst uit coulance handelt.

Beoordeling

I. Ten aanzien van het terugbetalen van teveel betaalde omroepbijdrage B

1. Verzoeker, die de Dienst omroepbijdragen eind 1997 liet weten dat hij sinds 1964 zowel de omroepbijdrage A (radio en televisie) als de omroepbijdrage B (radio) heeft betaald, klaagt er over dat de Dienst omroepbijdragen hem slechts het bedrag heeft terugbetaald dat hij de laatste vijf jaar aan de omroepbijdrage B had betaald. Verzoeker stelde zich op het standpunt dat hij een vordering heeft op de Dienst omroepbijdragen omdat hij de omroepbijdrage B gedurende bijna vierendertig jaar onverschuldigd heeft betaald. In dat verband wees hij de Dienst omroepbijdragen er op dat de algemene verjaringstermijn voor vorderingen ingevolge een bepaling van het Burgerlijk Wetboek twintig jaar bedraagt.

2. Volgens de Dienst omroepbijdragen bracht het feit dat verzoeker was geregistreerd voor de omroepbijdrage A niet zonder meer met zich mee dat zijn registratie voor de omroepbijdrage B onjuist was. Als voorbeelden van situaties waarin sprake kan zijn van een registratie voor zowel de omroepbijdrage A als de omroepbijdrage B voerde de Dienst omroepbijdragen aan: een geregistreerde houder van een radio- of televisietoestel die tevens een radio- of televisietoestel aanwezig heeft buiten de woonruimte van zijn gezin en

een geregistreerde houder die omroepbijdrage betaalt voor een niet tot zijn gezin behorende persoon. Gezien de bepalingen van de Mediawet, en met name gelet op de artikelen 114 en 115 van die wet (zie achtergrond, onder 1.), is hetgeen de Dienst omroepbijdragen over dubbele registraties naar voren heeft gebracht correct.

3. Voorts is in artikel 113, eerste lid, van de Mediawet bepaald dat een geregistreerde houder van een ontvanginrichting (radio- of televisietoestel) geacht wordt houder te blijven totdat hij zijn toestel heeft afgeschaft en daarvan melding heeft gemaakt bij de Dienst omroepbijdragen (zie achtergrond, onder 1.).

Verzoeker heeft de Dienst omroepbijdragen bij brief van 15 november 1997 gevraagd zijn registratie voor de omroepbijdrage B te laten vervallen. Het is niet gebleken dat verzoeker daarvóór al aan de Dienst omroepbijdragen te kennen heeft gegeven dat de registratie kon worden opgeheven.

Onder de gegeven omstandigheden mocht de Dienst omroepbijdragen er vanuit gaan dat verzoeker over de periode vóór december 1997 omroepbijdrage B verschuldigd was.

Hierdoor kan buiten beschouwing blijven dat op grond van het Burgerlijk Wetboek niet de algemene verjaringstermijn van twintig jaar van toepassing is op een vordering uit onverschuldigde betaling, maar een bijzondere verjaringstermijn (zie achtergrond, onder 2.).

4. Naar aanleiding van verzoekers brief van 15 november 1997 heeft de Dienst omroepbijdragen verzoekers registratie als houder van een radiotoestel beëindigd en hem de omroepbijdrage terugbetaald, die hij in de vijf jaar daarvóór had betaald.

Tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman gaf de Dienst omroepbijdragen aan dat dit uit coulance ten aanzien van verzoeker was gebeurd. Tevens toonde de Dienst omroepbijdragen zich onder bepaalde voorwaarden bereid de omroepbijdrage terug te betalen met terugwerkende kracht tot 1 januari 1988.

Wat betreft de teruggave van een deel van de betaalde omroepbijdrage en de bereidheid om onder bepaalde voorwaarden een verdere teruggave te verrichten is er geen reden voor kritiek op de handelwijze van de Dienst omroepbijdragen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van de behandelingsduur van het verzoek van 5 maart 1998

1. Verzoeker klaagt er tevens over dat de Dienst omroepbijdragen, tot op het moment waarop hij zijn verzoekschrift indiende, nog niet had beslist op zijn verzoek van 5 maart 1998 om hem de omroepbijdrage terug te betalen over een langere periode dan vijf jaar. Verzoeker wees er in dat verband onder meer op dat hem van de zijde van de Dienst

omroepbijdragen telefonisch de toezegging was gedaan dat hij uiterlijk op 1 mei 1999 bericht zou ontvangen.

2. De Dienst omroepbijdragen antwoordde verzoeker bij brief van 1 september 1999. Ter verklaring van de behandelingsduur van bijna anderhalf jaar bracht de Dienst omroepbijdragen onder meer naar voren dat het ging om een lastige materie, waarover extern juridisch advies was ingewonnen en dat er sprake was geweest van wijziging van de wetgeving met betrekking tot verjaringstermijnen, alsmede van een wijziging in de juridische status van de Dienst omroepbijdragen.

De omstandigheden die de Dienst omroepbijdragen heeft aangevoerd zijn niet toereikend als rechtvaardiging voor de totale behandelingsduur.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst omroepbijdragen, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Minister van Financiën, is niet gegrond wat betreft het terugbetalen van teveel betaalde omroepbijdrage B en gegrond wat betreft de weinig voortvarende behandeling van het verzoek van 5 maart 1998.